

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

7/34230
60174

Sayı : 56020453/2013-610.01-981/1458/2585
Konu : Yazılı soru önergesi

25/06/2014

T¼RKIYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 27/11/2013 tarihli ve 43452547-120.07-152132 sayılı yazı,
b) 23/12/2013 tarihli ve 5121/9921 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Iğdır Milletvekili Pervin Buldan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/34230 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAğ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-981/1459/2586
Konu : Yazılı soru önergesi

25.10/2014

Sayın Pervin BULDAN
İğdır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/34230 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Bilindiği üzere, uluslararası belgelerde, suça sürüklenen çocukların yetişkinler gibi yargılanmaları ve cezalandırılmaları, onları suç ve benzeri risklerden koruyamadığı gibi, daha fazla riske açık hâle getirdiği gerçeğinden hareketle, çocuklara özgü kanun, usul ve makamların oluşturulması gerektiği bildirilmektedir.

Korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında alınacak tedbirler ile suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik tedbirlerinin usûl ve esaslarına, çocuk mahkemelerinin kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin hükümleri kapsayan 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu 15/07/2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun "Temel ilkeler" kenar başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, çocuklar hakkında özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirler ile hapis cezasına en son çare olarak başvurulması ilkesinin gözetileceği hükmü yer almaktadır.

5395 sayılı Kanunda, gözaltına alınan çocukların, kolluğun çocuk biriminde tutulacağına ve çocuk biriminin olmadığı yerlerde çocukların yetişkinlerden ayrı bir yerde tutulacağına, onbeş yaşını doldurmamış çocuklar hakkında üst sınırı beş yılı aşmayan hapis cezasını gerektiren fiillerinden dolayı tutuklama kararı verilemeyeceğine, çocukların yetişkinlerle birlikte suç işlemesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturma ayrı yürütüleceğine, çocuklara zincir, kelepçe ve benzeri aletler takılamayacağına ve kolluğun çocuk birimince, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocuklar hakkında işleme başlandığında durumu, çocuğun veli veya vasisine veya çocuğun bakımını üstlenen kimseye, baroya ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna, çocuk resmî bir kurumda kalıyorsa ayrıca kurum temsilcisine bildireceğine dair hükümler bulunmaktadır.

Diğer yandan, yine aynı Kanunun 20. maddesine göre, suç işleyen çocuklar hakkında uygulanacak adli kontrol tedbiri çeşidi, büyüklerden daha fazla olup, Kanuna göre çocuğu ceza adaleti sistemi dışına çıkarmaya yönelik önlemler olarak kamu davasının açılmasının ertelenmesi ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması müesseseleri çocuklar bakımından daha geniş uygulanmaktadır.

II- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 11. maddesinin ikinci fıkrasında "Oniki-onsekiz yaş grubu çocuklar, cinsiyetleri ve fizikî gelişim durumları göz önüne alınarak bu kurumların ayrı ayrı bölümlerinde barındırılırlar." ifadesine yer verilmiş olup, buna göre suçları sabit olmayan çocuklar, itham edilen suça göre değil gelişim dönemi özelliklerine göre eğitim iyileştirme çalışmalarına dahil edilmekte, durumlarına uygun odalara yerleştirilmektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

5275 sayılı Kanunun "Adli para cezasının infazı" kenar başlıklı 106. maddesinin dördüncü fıkrasında ise, çocuklar hakkında hükmedilen adli para cezasının ödenmemesi hâlinde bu cezanın hapse çevrilemeyeceği ve adli para cezasının tahsili için ilâmın ilgili Cumhuriyet başsavcılığınca mahallin en büyük mal memuruna gönderileceği düzenlemiştir. Bu makamlarca da 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre kalan adli para cezası tahsil edilmesine çalışılmaktadır.

III- 25/07/2010 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 6008 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda yapılan değişikliklerle, çocuklara verilecek cezalar, yargılanacakları mahkemeler ve infaz süreleri konusundaki bazı istisnalar kaldırılmak suretiyle, diğer suç işleyen çocukların tâbi olduğu hükümlerin uygulanması sağlanmıştır.

IV- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

Çocuk Koruma Kanununun etkin bir şekilde uygulanmasını ve çocukların adil yargılama, çocuk adalet sisteminde etkin sektörler arası işbirliği ve özgürlüklerinden yoksun bırakılan çocuklara sağlanan yüksek standartlara uygun hizmetler yoluyla yasa çerçevesinde çocukların bütün haklarının tam olarak yaşama geçirilmesinin sağlanması amacıyla, 2012-2014 yılları arasında Avrupa Birliğinin malî UNICEF teknik desteğinde Bakanlığımız koordinatörlüğünde "Çocuklar İçin Adalet Projesi"nin yürütüldüğü,

Çocuk Adalet Sisteminde çalışan 850 hâkim, Cumhuriyet savcısı ve sosyal çalışmacıya çocuk adalet sistemine ilişkin eğitim verilmesinin planlandığı,

Eğitimlerin kalıcı olmasını sağlamak, proje sonrasında sistematik olarak yürütülmesine katkıda bulunmak ve sonuçlarının sürdürülebilirliğini temin etmek açısından proje kapsamında gerek hâkim ve Cumhuriyet savcıları, gerekse sosyal çalışmacılardan gönüllü olanlar arasından "eğitici" olarak belirlenen 44 hâkim ve Cumhuriyet savcısına 2013 yılı içinde, uzmanlar tarafından gerekli eğitimlerin verildiği,

Gerek eğitimcilerin eğitimlerinde ve gerekse bu kişilerin verecekleri eğitimlerde kullanılmak üzere hâkim ve savcılar ile sosyal çalışmacılara yönelik olarak el kitapları hazırlandığı, sosyal çalışmacıların hâkim ve savcılarla birlikte eğitime tabi tutulduğu,

Söz konusu eğitimlerin ilkinin 04-06 Aralık 2013 tarihleri arasında 22 hâkim ve Cumhuriyet savcısının katılımıyla yapıldığı, diğer gruplara katılacak hâkim ve Cumhuriyet savcılarının, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından eğitim tarihlerinden önce ayrıca belirleneceği,

"Türkiye'de Çocuklar İçin Adalet Projesi"nin Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda, Bilgi İşlem, Teknik İşler ve İdari Mali İşler Daireleri ile Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Türkiye Adalet Akademisi ortaklığında yürütülen "1.4. Numaralı" aktivitesinde, suç mağduru çocukların adalete erişimine yönelik usul kurallarının basitleştirildiği ve ikincil mağduriyetin önlenmesine yönelik kurumsal kapasitenin (yalnız bir kez beyan alınması, kapalı devre video konferans sistemleri, aynalı odalar vs.) güçlendirildiği,

Bununla birlikte, adliyelere çocuk görüşme odalarının kurulmasının ve bu odaların standartlarının oluşturulmasının plânlanmış olduğu, bu bağlamda Sincan Adliyesinde ulusal ve uluslararası danışmanların raporlarında belirttiği standartlar göz önüne alınarak 3 kısımdan oluşan çocuk görüşme odası kurulduğu, bu odaların birincisinin, ifade ve beyan verecek çocuklardan suça sürüklenen mağdur ve tanıkların beklediği bekleme odası, ikincisinin, adli görüşmecisi ve çocuğun görüştüğü görüşme odası, üçüncüsünün ise, video

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

konferans sistemi ile SEGBİS kurulu olan ve Cumhuriyet savcısı, avukat ve çocuğun ailesinin g¼r¼şmeyi izlediği teknik oda olarak d¼zenlendiđi,

Ayrıca, 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, G¼rev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun ve 5395 sayılı Kanun kapsamında aile, çocuk ve çocuk ağır ceza mahkemeleri emrinde istihdam edilmek üzere çok sayıda psikolog, pedagoğ ve sosyal çalışmacı atandığı, hâlen 40 psikolog, 32 pedagoğ ve 40 sosyal çalışmacı kadrosuna açıktan atama işlemlerinin devam ettiği,

Anlaşılmıştır.

V- 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve G¼revleri Hakkında Kanun H¼km¼nde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul¼ Hakkında Kanunun "G¼rev" kenar başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde, adlı sicil tutulmasıyla ilgili hizmetleri y¼r¼tmek Bakanlığımız g¼revleri arasında sayılmakla birlikte, adlı istatistikî veriler sanık ve suç esas alınarak derlenmektedir. Soru ¼nergesinde istenilen ayrıntıda bilgi derlemesi yapılmadığından ¼nergede belirtilen hususlarda, Bakanlığımızda istatistikî bilgi bulunmamaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAG
Bakan